

عنوان مقاله:

نقد و نظر: جستاری بر دلالت لفظ بر معنا در شعر؛ نقد و بررسی آرا ناقدان معاصر عرب

محل انتشار:

فصلنامه ادب عربی، دوره 11، شماره 2 (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسندگان:

ابوالحسن امین مقدسی - استاد گروه زبان و ادبیات عربی دانشگاه تهران

فرزانه آجورلو - دانشآموخته کارشناسی ارشد زبان و ادبیات عربی دانشگاه تهران

خلاصه مقاله:

دلالیت لفظ بر معنا در شعر، از سویی همچون نظام متعارف زبان بوده، هر لفظی بر معنای مدلول خود دلالت میکند. این باتوجه به جنبه نمادی زبان و وجه خودآگاه آن است که نقش پیامرسانی شعر را ممکن میسازد. درواقع، نظام متعارف زبان، تاحدودی کاربری ارتباطی خود را در شعر حفظ میکند. از سوی دیگر، با توجه به وجه ناخودآگاه شعر و غلبه ابهام بر آن، و نیز به دلیل تاثیر موسیقی، حاصل تحقق تجربه شعری، دایره معانی شعر گسترش مییابد و کارکرد پیامرسانی آن کاهش یافته، روابط تازه‌ای میان معانی الفاظ ایجاد شده و مجموعه جدید معنایی شکل می‌گیرد که باعث افزایش توان شعر در برانگیزاندن احساس می‌گردد و تاثیر روانی آن، اصالت بیشتری مییابد. این روند، شعر را از ماهیت یک رسانه رسمی ارتباطی که درجهت انتقال معانی مقصود بکار گرفته شود، خارج میسازد، و هویتی حسی و عاطفی بدان میبخشد. تحقیق حاضر بر آنست تا با تبیین مختصات و ماهیت حقیقی شعر و ارائه تصویری واضح از قدرت منحصر به فرد شعر در بیان معنی همراه با برانگیزاندگی احساسات و عواطف در مخاطب که تا بالاترین حد ممکن شعر را به موسیقی نزدیک میسازد، پیراستگی هویت و پیکره شعر از تحمیل معانی و مفاهیم نامتناسب با موجودیت حقیقی شعر و فاصله ثابت آن با متون منطقی از جهت مفاهیم و نیز از جهت عدم بکارگیری شیوه بیان مستقیم به تحلیل و استنتاج ادبی بپردازد. معانی شعر در شکل مطلوب و ایده‌آل آن، بطور مستقیم قابل دریافت نیست، بلکه در یک نظام «معناگرا» ادراک شده و حاصل تامل در بافت و متن شعر، و نیز سنجیت یافتن فضای ذهنی متلقي با محیط فکری شاعر خواهدبود. این تحقیق بر اساس تبیین و تحلیل آرا ناقدان و بررسی ابعاد و زوایای نظریات ایشان ارایه شده است.

کلمات کلیدی:

دلالیت، موسیقی، شعر، احساس، ارتباط

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1199853>

